

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egyes évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKANYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felölös szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Kiadó:
A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények
lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasasbó petítor egyszeri hirdetésnél 20
fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyitlér petít sora 50 fill.

Állatvédő egyesület Muraszombaton.

Pösfay Pongrácz főszolgabíró összehívására a múlt vasárnap d. u. 2 órakor értekezlet volt a Korona szállóban a helybeli állatvédő egyesület megalakításának előkészítése céljából. Pösfay Pongrácz főszolgabíró elnökölte alatt jelen voltak: Fodor Árpád szentgotthárdi tanár, a. v. e. alelnök az Orsz. A. V. E. képviseletében, Árvai Bernát magánzó, Fasching Győző főkönyvelő, Fürst Ödön kereskedő, Geiger Arthur dr. ügyvédjelölt, Geiger Vilmos dr. jár. főorvos, Kleinrath József főkönyvelő, Most Rudolf győzteszeres, Olajos Sándor ügyvéd, Osterer Károly főerdész, Saáry József járásbíró, Schnell János adóellenőr, Skritecz Mihály dr. körorvos, Szentkirályi Sándor járásbíró-sági jegyző és Török Ernő közjegyző.

Pösfay Pongrácz főszolgabíró melegen üdvözölte Fodor Árpád tanárt és felkérte, hogy tájékoztassa a jelentevő urakat az értekezlet céljáról.

Fodor Árpád előadta, hogy az O. Á. V. E. az idén megalakította a Magyarországi Állatvédő Egyesület Szövetségét és hogy a. v. e., mint ennek tagja, Vasvármegye összes járásában testvéregyletek alakítását kezdeményezte. A járási egyletek azért van szükség, mert csak ezen révén juthat el az állatvédelem eszméje és gyakorlata a megye minden falujába. A járási egyletek nagy társadalmi feladatot oldanak meg az-

zal, hogy a járás minden rangu-rendű lakóját nem nemzetiség-, vallás-, párt- és kor-különbég nélkül egy nemes célra egyesítik. És ez azért történik az állatvédelem lobogója alatt, mert szeretnek, mely minden társadalmi egyesülés alapja, az állatvédelemben van a legkedveltegebb és egyáltalán a legmagasabb és a legtágabb körű gyakorlata. Ez az állatvédelem erkölcsi alapja. De nem olyan humanizmust ápol a hazai állatvédelem, mely a vallást és a hazát sutba dobja. A teremtett lények okszerű szeretetével magát a teremtő Istent imádjuk. Az állatvédelem a haza testét, ezt a szeretet földet, akarja gazdagítani és szépiteni hasznos állatokkal és ez ezeknek és nekünk is hasznos és szép növényzettel. Ezek az állatvédelem gazdasági és szépsézi feladatai. De a haza lelket, a népszellemet, is gazdagítani és szépitni akarja. Célja a népet erkölcsileg nevelni és gazdaságilag oktatni. Ez az állatvédelem közművelődési feladata.

Ezután az állatvédelem eszközeit változtatta az előadó. Az állatvédelem egyik eszköze a megtorlás, másik a megakadályozás. Régen szorgalmazza a hazai állatvédelem szigorú törvényi és megyei szabályrendeletek létrehozását, köteleessége a meglévő törvényes intézkedések végrehajtását sürgetni s az egyes eseteket följelenteni. De sokkal szebb feladata az állatvédelemnek a proventív működés, az állatkínzás és a hasznos állatok pusztításának megakadályozása fel-

ügyelet és az eszmék hirdetése által. Az állatvédelem minden állatot oltalmába vesz a lelkelen kínzás és az oktalan pusztítás ellenében, de azokat, amelyek nem egyes emberek tulajdonai, a melyek édes mindnyájunkéi, mint a levegő, rovarvő hasznos madarakat, a kedves énekeseket nem csak megvédi, hanem azoknak letelepítéséről, meserséges fészkelteséről és teli tépéséről is gondoskodik az okszerű madárvédelem. A felügyelet minden tag személyesen gyakorolja, csak egyes nagy városokban tartanak az egyletek külön fizetett felügyelőket. Az eszméket pedig az iskolák és az irodalom útján terjesztik.

Továbbá előadta a tagok kedvezményeit. A 2 K-t fizető tagok ingyen kapják az „Állatvédelem“ c. szövetségi havi szaklapot, ingyen kapnak állat- és madárvédelmi könyvecskéket és fészkelő odvakat.

Vége fölhiotta a jelenlévők figyelmét arra, hogy a hölgyeknek, akik legjobb szívek, a lelkeseknek és tanítóknak, akiknek kezében van a nép lelke, és a közigazgatásnak meg a szakférfiaknak, minők az állatorvosok és erdészek és mindazoknak, akiknek különös kedd van az ügyhöz — tág teret adjanak a munkára.

Még néhány gyakorlati figyelmeztetés után megköszönte a halgatóság szives figyelmét és érdeklődését.

Pösfay Pongrácz főszolgabíró melegen megköszönte az O. Á. V. E. kiküldöttjének fáradozását és azt jelölte meg első teendőül,

TÁRCZA.

A kicsufolt pünkösdi kirándulás.

— a Muraszombat és Vidéke eredeti tárczája. —

Írta: Stern Hugo.

Már a cimben kifejezese juttatom a nyájas olvasó előtt, hogy nem concenrálok dísző tárcza ezikkő elődömmel, mert akkor bizton így címeznem volna, hogy „Tizenket nap az Adrián“ vagy pedig „Két hét a karavánok között.“ Nem: — rosszjánu (de eleguens tollu) barátlom értesüléseit akarom csak némileg helyreigazítani s ugyancsak utunk iránt érdeklődők kíváncsiságát részben kielégíteni.

Mert igenis, ahhoz képest a hol és merre mi járunk, annak az utnak szépsége, — látványosságaihoz képest a főszerkesztő Ur által állítólag látott tenger habfodros tükre — silli; — azoknak a természeti szépségeknek és technikai alkotásoknak esetelése, melyeket felkeresni és látni célunk volt, — felülmúlja bár avatlatlan tollamnak leíró képességét, mégis megkísérel. S így is bár ha szerényen is elmondom rendre az egészet, biztosra veszem, hogy irótarom irigységöl meg aznap elindul (ezt ő különben is gyakran teszi) — de ugyan — oda, s nem elégeti többé hát bétent ad meg- és agyonenevelt két napi adriai esoda utját!

Tehát rövid elhatározással s nem több heti vajudas után, pünkösdi előtti, esütőtökön baró Kemény táltosaival tetemesen felszerelve repültünk Muraszombat legesotesabb aglegényével Radkersburg állomás-fele, honnan a pragerhoi marburgi átszállástól eltekintve egyenesen Karintliának tartottunk. Marburgban azonban, — hol a nyugat fele elagazó gyorsra két és fél órát várni kellett, csakhamar kis incidens zavarta meg ártatlan mulatságunkat. Épen a város egyik nevezetességét a gottili klastromot és templomot szemléljük a pompás setány árnyecos hársfai alatt, mikor velünk szemben jó egy fiatal, szép asszonyka, tömött bevarásalát hálóval karján s mosolygással úde oreaján rokonszenvens fejbecsintessel léleg el mellettünk.

Rivalis szemrehányással néztünk egymásra bajtársammal s az ugynevezett aglegényi lelküsméretet mozgolódni kezdett mindegyikünkben, úgy, hogy kissé elpirulva megállunk s vissza illetve utána néztünk e szép asszonykának. Ekkor kitűnt, hogy egy előleki muraszombati családból való, a ki bennünket, illetve hosszú szaru utátsámat meg oman hazulról ismer.

Kölesönös ybbóli bemutakozás után örömmel vesszük, hogy a valóban bajos s elragadtatóan kedves és élénk asszonyka, ki bennünket titkos rendő módjára kirándulásunk kezdetén alaposan le föllet az utcan s leleplezte incogitólóvunkat, a mi utirányunkba eső Unter-Drauburg felé igyekszik, hol ferje vasuti főtiszt, A kelleme-

sen elröpült két órai utról természetesen nem irhatok kronikát, — nem értünk rá vidéket nézni avagy embereket tanulmányozni; közisímer beszélok képességem kiállotta a tűzpróbát: megerősítettük az edes asszonykában a magyaros lovagiaságról eddig is birt fogalmait; restauráltuk az osztrak-magyar barátságot; a magyar kivitelt sajátkezüleg mozdítottuk elő, — egyik helyről a másira cippelven a honi krumplit, meg fölételeket, melyek utátsáronk halójában bekésem férték meg az osztrak ipari termékekkel s Unter Drauburgban meleg bucsut és hideg uszonnát véve, merész ikebben s felémettes emelkedésben gazdag további harom órai után Klagenfurtban voltunk.

Klagenfurt volt utunk első célpontja. Este hét óra tájban értünk oda. A nemet városok előleki nyugalmát az idegenre. A város legelőlekből, pazar kiallatu hypermodern szállójában, a kaiserjubiläum festolásban égő németek által tulzsuftol „Hötel Larch Kaiser von Österreich“-ban csak azon a réven kapunk szállást, mert — magyarok voltunk, kiket a küllödön mindenütt jó idegenforgalmi anyagok ismernek. Pár pillanat alatt villamos üzemölú liften circa 30 méter magasságban elértük hajlékunkat: pedás tisztaság s aránylagos olcsóság jellemezte, mért is mindjárt harom napra előre bekebelezettük a haszonberletit jogot egy az igazságért lelkesedő ügyvéd és egy fölösztó főmérnök számára.

A németek igen előzenékeny és élélemesek. Mikor a szállólat vacsorázás céljából el akarjuk

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

hogy egy férfit kérjenek föl, aki a taggyűlés, szervezés és előkészítés munkáját vezesse.

Miután a főszolgabíró nem volt hajlandó e megbízást elvállalni, egyhangú lekesedéssel Skrílec Mihály dr. körörvosban összpontosult a közbizalom, aki a szép megbízást el is fogadta.

Olajos Sándor ügyvéd köztetszés mellett hangsúlyozta, hogy a taggyűlésnél ki kell emelni, hogy itt nincs új társadalmi adóról, megterhelésről szó, mert hiszen a 2 K évi tagsági díjért sokkal több értéket kapnak a tagok. Már csak a szaklap is többet ér 2 K-nál és csak az O. Á. V. E. nagy áldozatával bocsátható minden tag rendelkezésére.

Az ideiglenes elnök, Skrílec Mihály dr. éltetésével ért véget az értekezlet.

Azóta széküldöttek a taggyűjtő ívek. Kérjük a nagyrédmű közönséget, csatlakozzék tömegesen az új lobogó körül, hogy ne maradjon a muraszombati járás a többi vasmezei járás mögött, hanem minél előbb megalakíthassuk az üdvös és szép czélu együletet. F. Á.

Nagy tüzvész Mártonhelyen.

F. hó 27-én nagy esapás érte járásunk Mártonhely községet, a csinos község egyik utcájának nagy része a lángok martalékává lett. Skrabán István udvarán dolgozott Kocsián József eszéplogó kora hajnal óta, serényen folyt a munka, így hogy hatalmas szalmakazatok nőttek fel a eszép körül. Déli 12 óra tájban egyszer csak kigyuladt az egyik szalma kazal s mire oltásra csak gondolni lehetett volna, lángba borult az egész eszép-telel gabona is. Irtozatos zúrvárv támadt ekkor járvesszekes töltötte meg a levegőt, a szomszédok, a falu népe futva siettek a vész szomszelyére. Az ősrégi, Árpád korabeli templom félrevert harangjai fehéletesen kongtak, hogy a veszedelmről értesítse a mezőn dolgozókat, a távolabbi falvak népeit. A mindinkább erősödő szél mindjobban szította a tüzet, lángkéveket ragadt, magával, a miktől tüzet fogtak Skrabán gazdasági épületei is. A község tűzoltóság ember feletti erővel dolgozott, hogy gátat vessen a pusztító elemnek, de minden kísérlet hiába valonak bizonyult. Az emberek tetemetlenül álltak, ketsége esve nézve a pusztulást. A tűz hihetetlen erővel tombolt, egymásután borultak lángba a szomszéd-

dos házak és gazdasági épületek, az utba eső fak faklya modjára égetek, nehéz, fojtó füsttel telt meg a levegő, a mihe belevegült az ólakban elzart sertések és baromfiak remült lármája, a mi csakhamar halál hősrege fult, az egő hus és zsír szaga elvisehelhetné tette a közelben tartozkodást. A láng tenger mindjobban elhatalmasodott, a szél magával ragadta a füstöt, a mely mint komor felhő terült el a szerencsétlen község felett. Már már mind lemondtak a reményről, hogy a tüzet megfékezhetik, midőn a községbe vezető utakon megharsantak a vész hirdető kürtök, a szomszéd községek derék tűzoltói vágatva érkeztek segítségére. Gyors egymásutánban rohogtak a vészhelyere Alsómorác, Mezővár, Battyánd, Kiszombat, Márkusháza, Kismálnás, Falud, Halmosfő, Szentbátor, Muraszombat sőt a távol fekvő Halmos község tűzoltói, néhány perc múlva hatalmas sugarakban lövelltek a feeskendők a vizez a ropog zsaratnok közé. A hőség kiállhatatlanná vált, a derék tűzoltók közül többen rosszul lettek, a pusztulás anygala daemoni erővel folytatta aratását, a szorgalmas gazdák egész életének faradásos gyümölese a tűz martalékává vált.

Óriási tömeg jelent meg a tüzvésznel, a ropogó lángok zaja közé a bedült falak zuhanása, a vízholdó szekerek robaja vegyült, a melyet a tűzoltók hangos vezényszava, a jeladó sípok éles füttye szakított meg. A nagy szárazság miatt a kutakban alig volt víz, a vizez távolabbról egy-egy bő vízez kútból és a patakiból kellett hozni, valami 100 szekér serénykedett, hogy a laktokban hozott vizez táplálni tudják a feeskendőket. A tűzoltók megfeszített erővel dolgoztak, végre sikerült ugy este 7 óra tájban lokalizálni a tüzet.

A sűrű fekete füstöt, feher göz felhő váltotta fel, lassankint az utolsó zsaratnok is kiáludt. Végelen elszomorító látvány tarult a néző elé, ütszök gerendák, kormos falak, mint kísérteties vázak emelkedtek az ég felé, a romok között mindenféle állati elszenesedett hullak heverték. Az elpusztult telkek előtt kezeiket túrdelve siránkoztak a legettétek, a kik ugyszólván tönkre jutottak. A tüzvész mintegy 36,000 korona kárt okozott, ezenkívül bele égett a Kocsián eszépje is.

Muraszombatban mindjárt a tűz kiütésekor értesültek a veszedelméről, néhány perc múlva a tűzoltók kürtöse gyülekezett fűz s rövid idő múlva lóhalálba vágatták Mártonhelyre, ahol agilis főparancsnokuk, dr. Sömen Lajos vezetésével bőven kivették a részüket a mentés nemes munkájában és az újra szervezett tűzoltóságunk derekasan tette le a tűzpróbát.

A tűzoltásnál többen megsérültek, szerencsére a sérülések könnyebb természetűek.

A tűz keletkezésének okáról többféle verzió kering, így többek között az a hír van elterjedt, hogy a tüzet a eszéplogópból kipattanó szikra okozta volna, miután a eszéplogó keményben nem volt meg az előírások szikrafogó s a kemény

az ugynevezett szikrafogó kalappal sem volt el-látva; a másik baj az volt, hogy a feeskendőkben nem volt víz, aminek segítségével esetleg a szor-nenesetlenség elháríthatók volna. De legnagyobb baj az, hogy a vármezei szabályrendeletet nem hajtják végre, mely szerint a község belterületén eszépelni nem szabad s így egyesek könnyelműsége az egész község lakóit romlásba döntheti. A tűz-vizsgálattól filyamatba lettek s ez lesz hivatala megállapítani, hogy tulajdonképen kit terhel a felelősség.

HIREK.

— **Személyi hír.** Barthalos István pápai ügyvéd a muraszombati—alsólendvai vasut engedélyese f. hó 20 és 21-én városunkban időzött, a hol néhány község kisajjaitást ügyét bonyolította le.

— **Értesítés.** Dr. Skrílec Mihály körörvos e hó 1-től augusztus 22-éig szabadságra megy és ez idő alatt dr. Geiger Vilmos járásorvos fogja helyettesíteni.

— **Anyakönyvi vizsgálat.** Német Károly hely-ügyminiszteri titkár augusztus hó 5-én városunkba érkezki, hogy a járásheli anyakönyvi hivatalok felülvizsgálja.

— **Uj plebános.** A szomszédos belatnezi fábába Kolar Péter halálával megüresedett plebánira a kegyur, gróf Zichy Ágost Zrínyi Károly volt szentscestyoni, később az amerikai egyesült államokban fekvő belatnehi plebánusnak adott megbizo levelet, a mit megyés püspökünk meg is erősített. Az uj plebánus a mult heten érkezett luza Amerikából s állását már el is foglalta.

— **Az izraelita hitközség gyűlese.** Csütörtökön delután az izraelita hitközség dr. Ritscher Samu elnökelete alatt gyűlést tartott, amelyen elhatároz-tak, hogy a megüresedett rabbi állásra a pályá-zatot kiírják.

— **Javítják a battyándi templomot.** A battyándi evangélikus gyülekezt elhatározta, hogy templo-mat tartaroztatni fogja. Az átalakítás munkálatok tervezése fölindokt, Takáts László műépítész, műegyetemi tanársegédet kérték fel, aki a napok-ban Battyandra utazott, ahol a szükséges elő-munkálatokat végezte el.

— **A tanuló ifjúság mulatsága.** Végre elér-kezt a várva-várt nap is, amely anyni leány szíve-n okozott nyugtalanságot. Ma este fog le-zajlani a muraszombati tanuló ifjúság táncmulat-sága a Fliszár-fele vendégloóban. A vendéglo tágas udvarán óriási sátrót állítottak fel, amit zöld gallyakkal izlésesen feldisztittek. A rendezőség meglepetést tartogat a közhetség részére, ugyanis

hagyni, — jelenti az obligát formájú szakállal rendelkező portás, hogy a „Hotel Post“-ban egy negyventagu cím zenekar koncertet tart az ide-gének fogadására szánt ünnepegyességek preludi-uma képen. Persze el is mentünk s igen kellemesen lepett meg az az előkelő publikum, melyet egy husz és egynehány ezer lakású városkában nem keres az ember hiába: a német az csak kultúrnép.

Másnap megréztünk a várost, illetve nézni-valóit: a püspöki palotát, az Erzsébet klazmot, a Rudolfinumot a karinthiai nemzeti muzeumot s hozzá esatolt botanikai kertet, a 90 méter magas toronynyal bíró városi templomot, az állandó színházat, a musikausl. Érdekes, hogy a milyen szép faj a szöke, csontos, szabályos növésű teuton férfi, — olyan esunyák és formátlanok az asszony népek. Az ur társaságfelek olyanok, mint a művirágok: szintelenek, eltebelemek, merev tekintetűek, és — izléstelen öltözöttek. A polgár beliek úgy néznek ki, mint a madárjiesztök: hosszu stleppes alj és kendővel ugy kalappal, tehát ketlesen fedett fej: mintha az erdőbeli gombák mind meglevelednek volna, úgy surranak ide-oda.

Néhány czég felírás ékesen szól a német leleményesség mellett. Így pl. Georg Krieger Gast-, Getreide und Fischer-Geschäft; vagyis a jámbor német hírmás iparoskereskedő s ezt nem úgy kell értelmezni, mintha egyből is nem lehetne megérlni, — hanem úgy, hogy a német, felvilágo-sodott kereskedőnek szük a maga munkaköre, — nem foglalkoztatja őt eléggé: kombinálja tehát

egy másikkal. Ilyesminek nálunk egyenesen mes-terseges akadályai volnának mert pl. Muraszombat-on az ilyen leleményességgel feltelendő legalább ötszáz korona kereseti idő járna!

Utána nagy fejtörést okozott az, hogy a lát-ványos környezethől, a rövidre szabott időre való tekintettel, tulajdonképen mit is nézzünk meg. A kínálat óriási, mert Klagenfurt a kirándulások városa; hogy csak néhányat említsék, itt van a 20 percnyire lévő nagyszerű Wörther — See, — Maria Saal, — Urbichsberg, Schloss Frauenstein, Völkermarkt, Vaktning, Waidisch im Zellthal s sok más még. Sok spekulálás helyett elindultunk a Wörthi tóra, amon éjszakkelti sarkára a Mililitärschwimmuschulehoz. A Villach felé induló deli vaspálya is arra visz, — de mi lovasuton mentünk, mert annak csinos, tiszta szellős kocsjai igen invitálók. Ott fekdett előtünk isteni pompában, mint egy óriási fehéres tükör a wörthi tó.

A nap sugarai táncoltak a hullámokon, — a széleken a táj visszatükrözö kepe bilineselte le az embert. Jó felőráig bantunkut szótlanul a tó panorámáján. Aztán egy hosszirányu hajó utat uzus vagy mondjuk kötelező megteetni. A ne-mek ezt úgy nevezik, hogy „Rundfahrt am Wörthersee“ s mint már említettem, obligát minden „hi-vatásos idegen“-re, mert így kívánja ez a „Verein-zur Helung des Freudenverkens in Kärnten.“

Dehát Istemen. — gyönyörű egy dolog is ám egy 17 kilométeres keskeny esillogó vízi ta-von a föld különböző helyeről a hajón összeve-rődött idegenek között egy olyan ingaszertűn,

hol az éjszaki hol a deli partot érintő utat me-gtenni.

A tó kristálytisza vize, szürkés zöld és gyémánt kékes színeket játszik; partját az idegenk fillereiből felepített villák disztik. A deli pan-orama főobjektuma a természet csodásan espor-tosuló hegy-völgyi: a karavánkak égnek meredő láncozatában. Az éjszaki parton haragos zöld erdőségek, meg meg szakítva szép szőlő s szántó-parcellákkal, átszelve a technika egy csodátlan alkotásával a Villachi vaspálya kapaszkodó sineivel.

A parti földön s nyaraló telepek között me-gnéztük a nevezetesebbeket: Maria Wörthöt, Pürtsch-achot, Veldent stb.

Este Maria Wörth fürdőtelepen, a tóba meszse belemelődő felszérten látam puritánsz-gában megnyilvánulni a H a b s b u r g k u l t u s z t. A karavánkak égbe elvező, 2 és 3 ezer méter közt váltakozó ormain egymás után gyulak ki a kaiserjubiläum alkalmával a hala és örömtüzek. Nem rendezte azt ott senki; sem hatóság, sem egyesület oda el nem ér. Szóba ereszkedtem egyikkel-másikkal s mondhatom: a szetszört házikók sennjerjei az Isten és a habsburgok kül-tuszát úgy művelik itt, mint más emberek a tap-lálkozást. S az szivhez szól, mikor megmondodjuk, hogy egy felnapj várásba kerülhetett, mig a tüzező anyagot oda fel vitték! És este csak egy vissz-hangzott minden a fáradt nép hochlohasától.

(Folyt. köv.)

a műsort csak az előadás előtt fogja szetosztani. A rendezőség buzgalmasból következtethetjük, hogy a mulatság igen sikerült lesz és a meglepetlen kedves emlékek fognak onnan távozni. Megemlítjük még, hogy a rendezőség külön meghívót küldött gróf Szechenyi Tivadar v. b. t. t., gróf Bathányi Zsigmond országgy. képviselő és dr. Lamm Antal nagyberlinek. A művésziesen festett kárton lapok Saary József kir. járásbíró Jenő hadapród fiának munkáját dicsérik.

Tárgyalás a rétöntözési mintatér felállítására ügyben. A muraszombati felállítási szándékú rétöntözési mintatér ügyében a helyszíni tárgyalás megejtése vegett f. hó 21-én, kedden délelőtt a 11 órás vonalattal érkeztek meg a földmívelésügyi miniszterium kiküldöttéi. Peck Béla műszaki tanácsos, kerületi felügyelő, Gerő Ferenc műszaki tanácsos, a szombathelyi kulturmérnöki hivatal főnöke és Abraham László kir. s mérnök. Az érkezőket az állomásnál Kovács István gazdaköri alelnök és a választmány néhány tagja várta, a fogadtatás után koskára ült a társaság s ki-hajtották a helyszínre. A szemle bevezetővel ebeledni ment a bizottság, delután pedig a gazdakör titkári hivatalában rendkívüli választmányi ülés volt, a hol a felállítási szándékú rétöntözési mintatér ügyet alaposan megvitaták. Amint értesülünk, a miniszterium hajlandó az öntözési mintatér felállítására, az ahhoz szükséges összeget társasági terhére kiutalni s a szakközvekedést ki-remélni, ha a gazdakör a telepet előírással kezelni és legalább 15 éven át fenntartja. A megállapodásokat jogkönyvbe foglalták, amit jóváhagyás vegett a miniszteriumhoz terjesztettek fel. A gyűlés vegezettel a kiküldöttek Alsó Lendvára utaztak, ahol a Lendva folyó szabályozása ügyben folytatnak tárgyalásokat.

Az utazó diákok ellen, szigorú intézkedéseket tett a kultusz-kormány. Komárom város közigazgatási bizottsága írt fel a pénz és felügyelet nélkül való utaztatás ellen. Figyelmeztet arra az erkölcsi veszélyre, hogy az ifjak utközben, szorultságból kéregetnek s hogy ez a koldulás jelleget vesz fel. A közeget kiált az ifjakból a szeméret s az önértéket s mert gyakran kénytelenek utszéli eszardákban időzni, ejejezni, az ott hallott és látott dolgok az ifjak lelkiéletére s fizikumára egyaránt káros következtetést lehet a miniszterium utasította közepiskolai igazgatókat, hogy ily pénz és kellő felügyelet nélkül való s önértéket ifjakhoz nem ily utaztatást tiltsák el.

Arverés a templomban. Az ujonnan épült díszes izraelita templomban f. hó 21-én kedden arvereztek el az ültö helyeket. Ez emben a templom penztárába mintegy 30000 koronát folyt be, a mit 20 óra át fizetnek be, a vevők s mely összeg bőven fogja fedezni a templom építés amortizációs költségeit.

Vesztett be garázdálkodása. Mult szünnapunk megemlékeztünk arról a szerencsétlenségről, a melyet a Kisfaluban megvesztett be okozott. A dübölt be napokig kóborolt a hegyvidéken, ahol a falvak lakossága valóságos hajtó vadászatot tartott a veszedelmes állatúra. Végre szombaton delután Alsómarécs közeg határában sikerült a dübölt kutyát megtalálni, ahol agyon is verték. A hivatalos vizsgálat kiderítette, hogy a vesztett be 26 embert mart meg, akiket a hatóság haladéktalanul Budapestre, a Pasteur intézetbe küldött beoltás vegett.

Faraktár Muraszombatan. Vasutunk megnyitvált városunk forgalma szemmel láthatólag fellendült. Most Schwarz Izidor leandvanesedni lakosnak támadt elete való ötlete, az állomásnál faraktárt állít fel, hogy az eddig messziről szállítani szokott tűzi fát közönségnél gyorsan és olcsón szerzesse be. A fátelpe céljára az állomás mellett Horváth József kiskanisziar lakostól egy nagyobb területet bérelt ki s kérelmére a szolgabíróság a telepengedélyezési eljárást már folyamatba is tette.

Eltevedt postalamb. Kolossa Miklós battánydi lakos a napokban észrevette, hogy galambjai közé idegen galamb tévedt. Az esti órákban sikerült megfognia s ekkor kiderült, hogy a jövevény posta galamb. A galamb lábára ezüst gyűrű van ráhúva „Wien” felirással. Az esztről jelentést tett a szolgabírórságnak, a hol azonnal intézkedtek, hogy az eltevedt postalamb tulajdonosát kipuhatolják.

A cseplőgép áldozata. Jakisa Károly alsószentbenedeki cseplőgép tulajdonos a mult héten szerdán a Mezővár melletti szárazhegyen cseplőt egy gazdának. A dobon, mint elött Berden Péter filozófus legény munkálkodott, eleinte szép rendben folyt a munka, midőn egyszer fájdalmas jékkilátás hallatszott a dohorról. A gépet rögtön megállították s a cseplőgép szítek, ott rémes látvány tárult a nezők szeméi elé. Berden Péter csető nagy vértében feküdt a dobon s hal karja töből le volt szakítva. Az eszméletlenül fekvő embert le emelték a gépről, irtozatos sebét jól rosszul bekötötték s behozták a muraszombati kórházba, a hol azonnal műtétet hajtottak rajta vegre. A szerencsétlenséget az elött saját ügyzetlansága okozta, könnyelműen bele nyúlt a cseplő szerénybe, hogy az össze kuszált gabona kévét rendezze, ekkor elkapta kezét a gyorsan forgó cseplő és töből leszakította. Berden a munkás segély pénzértárnál, a mint azt máskülömben a hatóság szigorúan elrendeli — nem volt biztosítva, így munkaadóját megfogják büntetni.

Tancziskola. Merkl József fővárosi okl. táncztanító legény f. hó 2-án városunkban táncziskolát nyitott. Ügylátszik, alkalmas időszoakat választott magának mert már az első órán is a tanítványok egész seregével díszkedtek.

Fejbe rugta a ló. Barkócson, f. hó 19-én délelőtt egy 10 óra tájban Horváth János gazdánál dolgozó Szmodis István 19-éves napzamos a munkát ott hagyva, tereferéni átment a szomszédba. Ott az udvaron egy fiatal esikő legelészet, Szmodis legényes virtusról rá akart ülni a esikóra, miközben a esikő kiragott s a rugas Szmodist fejen találta úgy, hogy koponya törést szenvedett. A pörül járt lovasat behálították a kórházba, ahol most súlyos betegesen fekszik.

Mikor a rendőr nem tud magyarul. A minap a templom előtt a községi rendőr az előjáróság valamelyes rendeletét hirdette ki. Már a mint szokásos a kihirdetést pergő dobszó előzi meg, a dobpergésre többen megállottak, hogy a rendeletet meghallgassák. Sokaknak már előre bersozott a hátuk, hogy micsoda újabb teher viselésről lesz szó és kellemesen esaladtak, a kihirdetésből egy árva szó sem értettek meg, ugyanis a rendőr a rendelet fontosságától annyira át volt hatva, hogy elfelejtett magyarul és csak vend nyelven hirdetett. Most azok, a kik vendül nem értenek, török a fejüket azon, vajjon mit is hirdetett ki a rendőr?

Színház.

A szombati és vasárnap előadásokkal fejezte be Fehér színházát a mi színházi saí-onunkat. Szombaton „Cabaret” előadás volt. A színművek szerencsésen válogatták össze. Pilsinének és Sárossy Irénnek ezáltal sikerült igazán szép tapsot aratni. Nem végeztette el a hatást, Kovács alkalmi kupa, melyben társadalmi életünk színházba járó egyes tagjait énekelte meg. Egy másik száma: a Hunyadi költemény előadásának bannalura jutott módra óriási lelkesedést szült. Szóhoz jókedvvel kedves és jó szerepeikben Zsemlye, Földes, Kmetty, míg Lorándi, ki saját szerette dall énekelte, bemutatja, hogy nemcsak jó színész, de jó poeta is. Aratót is tapsot bőven, Zajos derűség közt folyt le a Ripacok jó előadása Lorándi, Lányi, Kovács és Kmetty közreműködésével.

Vasárnapdelután és este „Parasztkasszony” ment a címszerepben Pilsinével, ki ezáltal is sikerült, tapsot aratott. Jól ment az előadás, nem hiába volt főpórb. Fehérné oly természetes hüszeggel alakított, hogy szinte azt hittük, neki is titkolnia kell fájalmát, ő is egy hallgatásra kötelezett anya, ki saját énjét viszi bele a játékba. Lorándi az úri kórú, Kmetty a szerelmes paraszt legényt jól adták. Kovács alakítása ez alkalommal is éltető volt.

Bucsuznak a színesektől lapunkban is. Ők most már Tarcán vannak és ott hozzák a mindennapi áldozatot Thalia oltárán. Mi azonban iltthon maradunk ismét, visszaesve s zárke helköznapságba. Akárhogy veljük-hányjuk, mégis csak jól esett, hogy volt színházunk. Nem kívántunk elsőrangú előadásokat, mégis volt ilyenbe is réztünk nem egyszer. Ez az esténkinti változatoság, az eleven színész élet voltak, ami hozzájuk vonzottak bennünket. Közönségünk azonban kiszámíthatatlan. Csak egy példát mondok. A

Tanító, ez a kiténő dráma, melyet igen jó előadásban néztünk vegeg, üres házat, a Berger Zsig, ez az üres darab, tele házzal hozott. De hát erről már nem tehetünk. Csak reméljük, hogy mire ismét körünkbe térnek, közönségünk jobban fogja támogatni Fehéréket, kiknek szíves isten-hozzadót mondunk.

Közgazdaság.

A gyümölcsfák faértéke. Ha gyümölcsfáinkkal már nem nyelnek melegevédve, akkor távolítsuk el azokat, mielőtt odvasokká és korhadtakká válnak vagy teljesen elhaltak volna. A legértékesebb fát adja a diófa; olyan 50 éves diófa, melyekért 150 koronát fizetnek, nem is tartozik a ritkaságok közé. A diófa szerény igényeire, dus természetű, különösen azonban fájának értéke-re való tekintettel ennek a fának az ültetését ajánljátjuk. Az almafa fája kiválóan alkalmas esztergályos munkára. Továbbá gyümölcsperék előállítására, mely célra csak igen kemény fát használhatunk, szinten előszeretettel és nagy előnyvel használják az almafa fáját. A körtefa fája valamivel az almaféé mögött áll. Igen jól használható rajz-sinek és háromszögek stb. készítésére, mert azaz az előnyvel díszesek, hogy nem tagul és nem reped meg, mint más fafajta, mikor azok a levegőnek vannak kitéve. A körtefa továbbá a puszpángja pótlására és az ébenfa utánzására szolgál. Az őregből cseresznyefák fáját az asztalok és boeses és ritka mahagonia pótlására és utánzására használják. Különösen igen könnyen fenyeshető és akkor igen szép színűvé válik. A szilvafa fája főleg technikai eszközök, mint töltőgép kamák, vödörök stb. előállítására való. A barackfa fáját szép farajza miatt finomabb asztalos munkára használják. A téli dió a legalkalmasabb arra, hogy olyan fákat, amely már nem teremnek vagy egyébként kívánni valót hagynak hátra, kiirtsuk.

Tyukok etetése. Nagyon teves módja az etetésnek, ha a magvas eleséget egy halomban, annyig hanyagul veljük eléjük. Pedig ezt sok helyen láthatjuk. Az állatok erre egy szük körbe összezsufolódnak, de az eleség olyan sűrűn fekszik egymáson, hogy csak nagyon kis része juthat hozzá a szármayoknak. Meg pedig mindig a leg-erősebbek, míg a gyöngébbeket teljesen hátrébe szorítják. Ezek éhesen mennek aludni és eszerint alakul tojóképejük is. Pedig az eleség helyes elosztásához nem kell semmi egyéb, minthogy karunkkal kis felkört csinálunk, s így a szemeklet szeret szorjuk. Csofalatos, hogy a baromfitenyésztés ezen legelemibb kérdését is tévesen intézik el egyesek.

Divat Újság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: nyegvedre postán való szétküldéssel, két korona 20 fillér. Előfizetni legelyszeribben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatala Budapestben, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. sz. házában van.

Apró hirdetés.

Könyvtár órák. A muraszombati gazdakör könyvtára nyitva van naponta délelőtt 11—12 óráig a titkári hivatalban. — A Dunántúli Közművelődési Egylet könyvtára pedig szerdán delután 1—2 óráig áll a közönség rendelkezésére az állami óvodában.

Verik Gergely szolészeti munkavezető Muraszombatan állását elfoglalta, a ki munkásságát igénybe óhajtja venni, a gazdakör iródjában jelentkezhetik.

Szénát és erő takarmányt közvetli a gazdakör, ha ez iránt megkeresik.

Battyádon

az ág. ev. templom átalakítására, javítására a gyűlekezlet 31.532 korona előirányzattal versenytárgyalást hirdet. A vasbeton (födém, Rabitz boltozat, karzat) kőműves, burkolati, bádógos, szatolás, lakatos, mázó és üveges munkákra egyenként vagy együttesen ajánlatok

1908. aug 15. déli 12 óráig

(5% bánatpénzzel) nyújthatók be **Porkoláb Gyula** ág. ev. lelkészhez Battyádon; ugyanott szerezhetők meg a költségvetések, feltételek és tekinthetők meg a tervek.

Felhívás.

A Szarvaslakon székelő „Szarvaslakvidéki Takarékpénztár Reszvénytársaság” igazgatósága ez uton is felhívja t. részvényeseit, hogy

jegyzett részvényeik

után a további 50%-ot, azaz részvényenként ötven koronát folyó évi október hó 1-ig az intézet pénztárába vagy a Muraszombati Mezőgazdasági Bank (Muraszombal) pénztárába befizetni szíveskedjenek.

A befizetés elmulasztása az alapszabályok 6-ik §-ának intézkedését vonja maga után.

Szarvaslakon, 1908. évi július hó 27.

Az igazgatóság.

Ki szép akar lenni használon Mintsek-féle

Aranka-Crémét.

Egy tégely ára 1 korona, nagyobb rózsá szímben 2 korona, Aranka szappan 70 fillér, Aranka mozdító víz 1 korona, Aranka hölgypor 1 korona, nagy 2 korona.

Kinek öszül a haja használon Aranka haj-

íjítót 1 üveg utasítással 2 korona.

Ki gyönyörű szőke haját akar

használon Aranka hajszőkítőt 1 üveg 1 kor, nagy 2 kor. Kapható: Muraszombalban Böles Béla gyógyszerüzében vagy a **Mintsek Géza** vegyeszeti laboratoriumában

Kecskemét.

6 korona értékű rendelésnél ingyen csomagolás és szállítás.

2444/1908. tkv. sz.

Arverési hirdetemény.

A muraszombati kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Nemes Ferencz mártonhelyi lakos végrehajthatónak, Votek Pál alszombenedeki lakos végrehajthatást szenvedett elleni 75 K 4 f. tőkekövetelés, ennek 1906 évi január 15-től járó 6% kamatai, 11 kor. 65 fill. per. 16 kor. 05 fill. végrehajtsai és 12 kor. 30 fill. arverés kérévényezési költségek kielégítése iránti végrehajtsai ügyében az ezen kir. járásbíró, mint tkvi hatóság területén levő, az alszombenedeki

171. sz. tkvben A. II. 1-14. sorsz. a. felvett 320 a/2, 412 b, 415 a/2, 416 b, 417/a/1, 462 b, 463 a/2 a, 464 a/2, 472 a/1, 473 a, 484/a/1, 485 a/1, 488/a/1, 496 a/2. hrsz. ingatlanokra 476 koronában megállapított kiküldési árban az árverés elrendeltetik s arra határnapul

1908. évi augusztus hó 17. (tizenhetedik) napjának

d. e. 10 óraja Alsószombenedek község házához kitézetett azzal, hogy ezen határnapon a fenti ingatlan esetleg a kiküldési áron alul eladatni fog.

Bánatpénzü letendő a fentebb említett ingatlan kiküldési árának 10%-a 47 kor. 60 fillér. Árverezni szándékozók tartoznak a bánat-

pénzt készpénzben vagy ovadekképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismervenyt átszolgáltatni.

A vetélár 3 egyenlő részletben 3 hónap alatt fizetendő az árverés napjától számított 5% kamattal a muraszombati kir. adóhivatalnál.

Arverési hirdetemény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telegkönyvi hatóságnál és Alsószombenedek község házában megtekinthetők.

Muraszombat, 1908. A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Aczél, kir. bíró.

Hirdetemény.

A Délvasmegyei takarékpénztár ujonnan épült bérházában

Földszint két, egy kisebb és egy nagyobb bolt-helyiség külön-külön vagy együttesen, ugy az emeleten egy kisebb lakás és egy nagyobb pincehelyiség f. évi szeptember 1-jére bérbe veendő.

Értekezhetni ez ügyben Slebich Ignátz igazgatóság tag ural vagy a takarékpénztár hivatalnokaival.

Muraszombat, 1908. augusztus hó.

Az igazgatóság

Tüzifa eladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Muraszombatban, Kiskanizsán Horváth József városi rendőr telken, valamint a vasúti állomás mellett

tüzifa raktárt

rendeztem be.

Az árak szállítás nélkül a következők:

Bükk- és gyertyán hasábfa	méterölenként 36 kor.
Nyirfa	” 32 ”
Fürészelt kemény kevert botosfa	” 24 ”
A házhoz szállítás Muraszombatba méterölenként	1 kor. 50 fill.

Megrendelhető Horváth József városi rendőrnél és Kemény Mórnál Muraszombatban.

Maradtam teljes tisztelettel

Schwarz Izidor,
tüzifa kereskedő.

Benzinmotorok

gőzlokomobilok, utimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, „losonczi drill” vetőgépek, reszcai acélek, teljes malomberendezések, stb., stb.

A. M. ki. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,
BUDAPEST V., Váci-körút 32.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.